

управлінськими та іншими причинами корупційної злочинності можна подолати це негативне явище.

1. Калашник Н.Г. Профілактика корупційних діянь та злочинів серед персоналу кримінально-виконавчої інспекції Державної кримінально-виконавчої служби України: Методичні рекомендації / Упорядник С.О. Тимофеев; за загальною редакцією доктора педагогічних наук, професора Н.Г. Калашник. – К.: ДДУПВП, 2006. – 34 с.

2. Бусел В.Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з. Дод., допов. на CD) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. — 1736 с.

3. "Про запобігання корупції": Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. В редакції від 03.08.2017. Електронний адрес: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page>

4. Джужа О.М. Кримінологія: Навчальний посібник / О.М. Джужа, В.В. Василевич, О.Г. Колб та ін.; За заг. ред. докт. юрид. наук, проф. О.М. Джужи. – К.: Атіка, 2009. – 312 с.

5. Джужа О.М. Курс кримінології: Особлива частина: Підручник: У 2 кн. / М. В. Корнієнко, Б. В. Романюк, І. М. Мельник та ін.; За заг. ред. О.М. Джужи. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 480 с.

6. Шевченко О.В. Причини та умови корупційної злочинності. / О.В. Шевченко // Вісник Вищої ради юстиції, – № 3 (7) – 2011. – С. 122-132.

7. Бандурка А.М. Преступность в Украине: причины и противодействие: монография / А.М. Бандурка, Л.М. Давыденко. – Х.: Гос. спец. изд-во «Основа», 2003. – 368 с.

Черненко Анатолій Павлович
к.ю.н., доц., доцент кафедри

Шиян Анатолій Григорович
доцент кафедри
кримінально-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

КРИМІНАЛЬНІ ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПОВНОВАЖЕННЯ СУДДІВ ЩОДО РОЗГЛЯДУ ЗАЯВИ ПРО ПЕРЕГЛЯД СУДОВОГО РІШЕННЯ ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ АБО ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ ПО- ТРЕБУЮТЬ ПЕВНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

Статтею 464 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) регламентується порядок відкриття кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами. Так, нею встановлено, що:

1. Заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, що надійшла до суду, передається судді, колегії суддів, які визначаються у порядку, встановленому статтею 35 цього Кодексу.

2. Не пізніше наступного дня після надходження заяви до суду суддя перевіряє її відповідність вимогам статті 462 цього Кодексу і вирішує питання про відкриття кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

3. До заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, яка не оформлена згідно з вимогами, передбаченими статтею 462 цього Кодексу, застосовуються правила частини третьої статті 429 цього Кодексу. Копія ухвали невідкладно надсилається особі, яка її подала, ра-

зом із заявою про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами й усіма доданими до неї матеріалами [1, с. 291-292].

Отже, з положень ч. 3 цитованої статті випливає, що стосовно заяви, яка не оформлена згідно з вимогами, передбаченими ст. 462 КПК, судді зобов'язані застосовувати положення ч. 3 ст. 429 КПК (визначає підстави і порядок повернення касаційної скарги – *авт.*), тобто повертати заяву ініціатору. Як засвідчує аналіз судової практики, в більшості випадків судді діють саме так. У зв'язку з цим виникає питання: чи у всіх випадках є правомірними такі дії суддів і чи не порушують вони при цьому права заявників?

Системний аналіз положень КПК, які регламентують повернення заінтересованим особам апеляційних та касаційних скарг, вказує, що в певних випадках судді такі рішення приймати не мають права.

Так, ч. 3 ст. 429 КПК визначено, що касаційна скарга повертається, якщо: 1) особа не усунула недоліки касаційної скарги, яку залишено без руху, в установлений строк; 2) її подала особа, яка не має права подавати касаційну скаргу; 3) вона подана після закінчення строку касаційного оскарження і особа, яка її подала, не порушує питання про поновлення цього строку або суд касаційної інстанції за заявою такої особи не знайшов підстав для його поновлення. Копія ухвали про повернення касаційної скарги невідкладно надсилається особі, яка подала касаційну скаргу, разом з касаційною скаргою та усіма доданими до неї матеріалами.

Всі перераховані вище обставини є підставою для повернення апеляційної скарги (додатковою обставиною є ще факт того, що апеляційна скарга не підлягає розгляду в цьому суді апеляційної інстанції) (ч. 3 ст. 399 КПК).

Як видно з викладеного, однією з підстав, що дозволяє прийняти рішення про повернення касаційної скарги, є факт не усунення особою недоліків касаційної скарги, яку залишено без руху, в установлений строк (п. 1 ч. 3 ст. 429 КПК). При цьому не можна не побачити такий важливий момент – положення цього пункту ст. 429 КПК вказують на те, що прийняттю рішення про повернення скарги повинно передувати ще одне рішення, а саме те, яке встановлено ч. 1 ст. 429 КПК. Цією частиною визначено, що суд касаційної інстанції, встановивши факт подання касаційної скарги без додержання вимог, передбачених статтею 426 цього Кодексу, постановляє ухвалу про залишення касаційної скарги без руху, в якій зазначаються недоліки касаційної скарги і встановлюється строк, необхідний для їх усунення, що не може перевищувати п'ятнадцяти днів з дня отримання ухвали особою, яка подала касаційну скаргу. Копія ухвали про залишення касаційної скарги без руху невідкладно надсилається особі, яка подала касаційну скаргу. Якщо особа усунула недоліки касаційної скарги у строк, встановлений судом, вона вважається поданою у день первинного її подання до суду касаційної інстанції. Протягом п'яти днів після усунення недоліків касаційної скарги чи закінчення строку, встановленого для усунення недоліків касаційної скарги, суд касаційної інстанції вирішує питання про відкриття касаційного провадження.

Таким чином, все проаналізоване вище дає можливість дійти такого висновку: в разі надходження заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, яка не оформлена згідно з вимогами, передбаченими ст. 429 КПК, судді зобов'язані постановити ухвалу про залишення заяви без руху, в якій зазначаються недоліки заяви і встановлюється

строк, необхідний для їх усунення, що не може перевищувати п'ятнадцяти днів з дня отримання заяви особою, яка її подала. Рішення ж про повернення заяви може прийматися тільки тоді, коли: 1) особа не усунула недоліки заяви, яку залишено без руху, в установлений строк; 2) її подала особа, яка не має права подавати заяву; 3) заява подана після закінчення строку, встановленого ст. 461 КПК, і особа, яка її подала, не порушує питання про поновлення цього строку або судді за заявою такої особи не знайшли підстав для його поновлення. До цього слід додати ще й таке: правильність даного висновку підтверджується ухвалою Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 03 вересня 2015 року (справа № 5-1585км15). Нею визначено: «... на стадії вирішення питання відповідності заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами вимогам ст. 462 КПК процесуальним законом передбачено можливість прийняти три види рішень: або залишити заяву без руху, вказавши на недоліки такої заяви, або відкрити провадження за такою заявою, або повернути її у передбачених ч. 3 ст. 429 КПК випадках» [2].

Отже, все це вказує на те, що положення ч. 3 ст. 464 КПК потребують певного корегування. На наш погляд, зміст цієї кримінальної процесуальної норми повинен виглядати так: «3. До заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, яка не оформлена згідно з вимогами, передбаченими статтею 462 цього Кодексу, застосовуються правила частини першої і третьої статті 429 цього Кодексу. Копія ухвали невідкладно надсилається особі, яка її подала, разом із заявою про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами й усіма доданими до неї матеріалами».

Є всі підстави вважати, що таке формулювання виключить випадки неправомірних дій суддів щодо заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, які не оформлені згідно з вимогами ст. 462 КПК, а також порушення прав заінтересованих осіб у кримінальних провадженнях, рішення по яких вступили в законну силу.

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 9 січ. 2018 р.: (ОФІЦ. ТЕКСТ). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2018. – 404 с.

2. Інформація про правові позиції судової палати у кримінальних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ за 2015 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sc.gov.ua/uploads/tinymce/files/>.

Черняк Наталія Петрівна
к.ю.н., доц., доцент кафедри
кримінального процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ЗУПИНЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ У ЗВ'ЯЗКУ З ОГОЛОШЕННЯМ У РОЗШУК ПІДОЗРЮВАНОВОГО

На стадії досудового розслідування одним із основних завдань кримінального провадження є забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування обставин кримінального правопорушення. Але, на практиці іноді